

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 30.1.2019 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija: Foriet Oy
Alueen nimi: Vaimosuo
Lupatunnus: ML2018:0057
Alueen sijainti ja koko: Kuusamo, 882,04 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kirjaamossa (Opastinsilta 12 B, Helsinki), Tukesin Rovaniemen toimipaikassa (käyntiosoite; Valtakatu 2, Rovaniemi) ja Tukesin kotisivulla (<https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>) sekä Kuusamon kaupungin ilmoitustaululla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai Esa Tuominen puh. 029 5052 018

Kuulutettu 30.1.2019

Pidetään nähtävänä 1.3.2019 asti

Foriet Oy
c/o Kalliolaw Asianajotoimisto Oy
Eteläranta 12
00130 Helsinki

MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS

Hakija: Foriet Oy
Y-tunnus: 2423510-3
Suomi

Yhteystiedot:

Foriet Oy
c/o Kalliolaw Asianajotoimisto Oy
Eteläranta 12
00130 Helsinki

Lisätietoja antaa:

Panu Skogström
panu.skogstrom@kalliolaw.fi

Alueen nimi: Vaimosuo
Alueen sijainti: Kuusamo

Hakemus on tullut vireille 4.6.2018. Viranomaisen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset. Hakemuksen lupatunnus on ML2018:0057 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 4.6.2018.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla Foriet Oy:lle malminetsintäluvan nimeltä "Vaimosuo" lupatunnuksella ML2018:0057.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintälupapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain (621/2011) 51 §:ään.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja

hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Hakija on hakenut malminetsintälupaa kaivoslain (621/2011) 34 §:n mukaisesti. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintäluvan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Jos asianomaisen toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun asianomainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 882,04 ha
Alueen nimi: Vaimosuo
Sijainti: Kuusamo
Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1).

Alueesta tarkemmin

Alue sijaitsee Kuusamossa, noin 10 km Rukasta kaakkoon. Alue ympäröi saman yhtiön voimassa olevaa malminetsintälupa-aluetta ML2011:0078 "Suolavaara". Alueen pohjoispuolella, kokonaan ulkopuolella, on Särkipera – Löyhkönen – Antinvaara -niminen Natura-alue.

Otaksuma mineraaleista

Alueella arvioidaan olevan timantteja.

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät

2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi, jotta alueen mineraalipotentiali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvityselvällisyydestä

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Kaivosviranomaisen voi ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta ja ajankohdasta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimustöistä ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintälupa on rauennut tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsintäluvan haltija on velvollinen huolehtimaan maa- ja kiviainesjätteen synnyn ehkäisemisestä, sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä tai käsittelemisestä.

Malminetsinnästä tässä luvassa myönnettyillä menetelmillä ei synny kaivannaisjätettä. Töiden loputtua kohteella on alue välittömästi saatettava mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan ja korjattava mahdolliset maastovahingot.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §) ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Lisäksi malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle
- Oivangin paliskunnalle
- Metsähallitukselle
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä Museovirastoon.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe malminetsintäalueen pienentämisen aikataululle olevan tarvetta. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2018:0057 alueelle. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassaolevaa malminetsintälupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä siitä ilmoitus kaivosviranomaiselle.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §. Otettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Malminetsintäluvalla **ML2018:0057** määrätään asetettavaksi lupakohtainen **3000 euron** suuruinen vakuus. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle

kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on lisättävä viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella. Kaivosviranomainen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätyneet määrättyyn vakuuteen. Kaivosviranomaisen on luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä harkittava, onko vakuuden lajia tai suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvan haltijan on tulpattava kairareiät, mikäli kairareiästä nousee pohjavettä maanpinnalle. Kairaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa, ja kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto ja toiminnasta ei saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle. Alueella mahdollisesti sijaitsevat luonnontilaiset lähteet ja yksityiset talousvesikaivot pitää huomioida tutkimustoiminnassa. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintä lupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Hakemukseen saatujen lausuntojen perusteella alueelta ei ole tullut tietoon sellaisia ympäristö- tai luontoarvoja, jotka olisivat esteenä malminetsintäluvan myöntämiselle.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvun haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan alueella esiintyy huomioitavia lajeja. Malminetsintäluvun haltijan on pyydettävä tarkemmat tiedot lausunnossa mainituista lajeista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta (kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi). Lajitiedot ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ohjeet suojavyöhykkeistä ja rauhoitus ajankohdista on huomioitava malminetsintää suunniteltaessa.

Alueella on metsälain 10 § mukaisia kohteita, vesilain nojalla suojeltuja pienvesiä sekä kiinteä muinaisjäännöskohde. Malminetsintäluvun haltijan on huomioitava kohteet ja niitä koskeva lainsäädäntö malminetsintätoimia suunnitellessa ja toteuttaessa.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen sulanmaan aikana on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkopaikkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana.

Malminetsintäluvun haltijan on huomioitava alueella olevat lomarakennuspaikat.

Malminetsintäluvun haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvun nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Malminetsintäluvun haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **20 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajalta.

Malminetsintäkorvaus on ensimmäiseltä vuodelta maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana. Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta ja kaivoslain (621/2011) 51.11 § ja 152.1 §.

Mikäli malminetsintäaluetta kuitenkin pienennetään osittaisella raukeamisella ennen varsinaisen päätöksen maksuajankohtaa (lainvoimaisuus päivämäärä), määräytyy maksu raukeamispäätöksen lainvoimaisuus päivämääränä voimaan jäävän alueen pinta-alan mukaisesti.

Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 51 §, 67 § ja 69 §:ään jossa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

12. Poronhoidolle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi poronhoitoalueella

Alue kuuluu Oivangin paliskunnan alueeseen. Malminetsintätutkimukset on sovitettava alueella toimivan paliskunnan kanssa siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa poronhoidolle. Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava paliskunnalle tutkimustöistä ja niiden aikataulusta, sekä muusta alueiden käytöstä hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista. Malminetsintäluvan haltijan on otettava huomioon alueella mahdollisesti olevat poronhoidolle tärkeät rakenteet kuten esimerkiksi erotusaita ja käytettävä valmiita veräjiä kulkemiseen.

Perustelut: Edellä mainituilla toimenpiteillä ehkäistään malminetsinnästä poronhoidolle aiheutuvia haittoja poronhoitoalueella. Määräys perustuu Poronhoitolain (848/1990) 2§:ään ja kaivoslain (621/2011) 51 §:ään.

Hakemuksen käsittely

Malminetsintälupahakemus: Foriet Oy	4.6.2018
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	1.10.2018
Lausuntopyynnöt: Tukes	1.10.2018
Päätös: Tukes	30.1.2019

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 1.10.2018 kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan Tukesin Rovaniemen toimipisteen sekä Kuusamon kaupungin ilmoitustaululla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 31.10.2018 saakka.

Tukes on tiedottanut hakemuksesta asianosaisille maanomistajille ilmoittamalla Koillis Sanomat -lehdessä 1.10.2018.

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 31.10.2018. Tämän päivämäärän

jälkeenkin toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Kuusamon kaupungille 1.10.2018.
Kuusamon kaupunki on antanut lausunnon 23.10.2018.
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle 1.10.2018.
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antanut lausunnon 17.10.2018.
- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Oivangin paliskunnalle 1.10.2018.
Oivangin paliskunta on antanut lausunnon 31.10.2018.
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty Metsähallitukselle 1.10.2018.
Metsähallitus ei ole antanut asiasta lausuntoa.

Muistutukset ja mielipiteet

Tommi Kivelä on jättänyt asiasta mielipiteen 28.10.2018.

Hakijan vastine

Hakijalta ei ole pyydetty vastinetta.

Tukesin kannanotto lausunnoissa, mielipiteissä ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksin.

Oivangin paliskunnan poronhoito on huomioitu lupamääräyksissä 5 ja 12. Kaivosviranomaisen on ottanut Oivangin paliskunnan lausunnossa esitetyt asiat huomioon.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia (1096/1996), ympäristönsuojelulakia (257/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995) ja patoturvallisuuslakia (494/2009). Malminetsintäluvan haltijan on aina

noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvun haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvun haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvun muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvun muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on päätettävä, että malminetsintä lupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintä lupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Mikäli luvan voimassaoloa halutaan jatkaa kaivoslain (621/2011) 61 §:n mukaisesti, tulee hakemus malminetsintäluvun voimassaolon jatkamiseksi toimittaa kaivosviranomaiselle viimeistään kaksi kuukautta ennen luvan voimassaolon päättymistä. (VnA kaivostoiminnasta (391/2012) 27.1 §).

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvun voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvun voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;
- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvun voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Foriet Oy:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä:

- Kuusamon kaupungille,
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle,
- Oivangin paliskunnalle,
- Metsähallitukselle,
- Museovirastolle tiedoksi

Toimivaltaiselle maanmittaustoimistolle toimitetaan tiedot Maanmittauslaitoksen ja Tukesin sopiman menettelyn mukaisesti malminetsintäluvasta merkinnän tekemiseksi kiinteistötietojärjestelmään. Asianosaisia tiedotetaan päätöksestä kirjeellä.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **3 000 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1455/2015).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitusaika on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai Esa Tuominen, puh. 029 5052 018

Ilkka Keskitalo
Ylitarkastaja

Esa Tuominen
Ylitarkastaja

LIITTEET

Liite 1	ML2018:0057 malminetsintälupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto
Liite 5	Kuusamon kaupungin lausunto
Liite 6	Oivangin paliskunnan lausunto
Liite 7	Tommi Kivelän mielipide

VALITUSOSOITUS Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitettusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhdontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
 - 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
 - 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
 - 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
 - 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
 - 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää kolttien alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.
- Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava

myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 260 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, 90100 Oulu

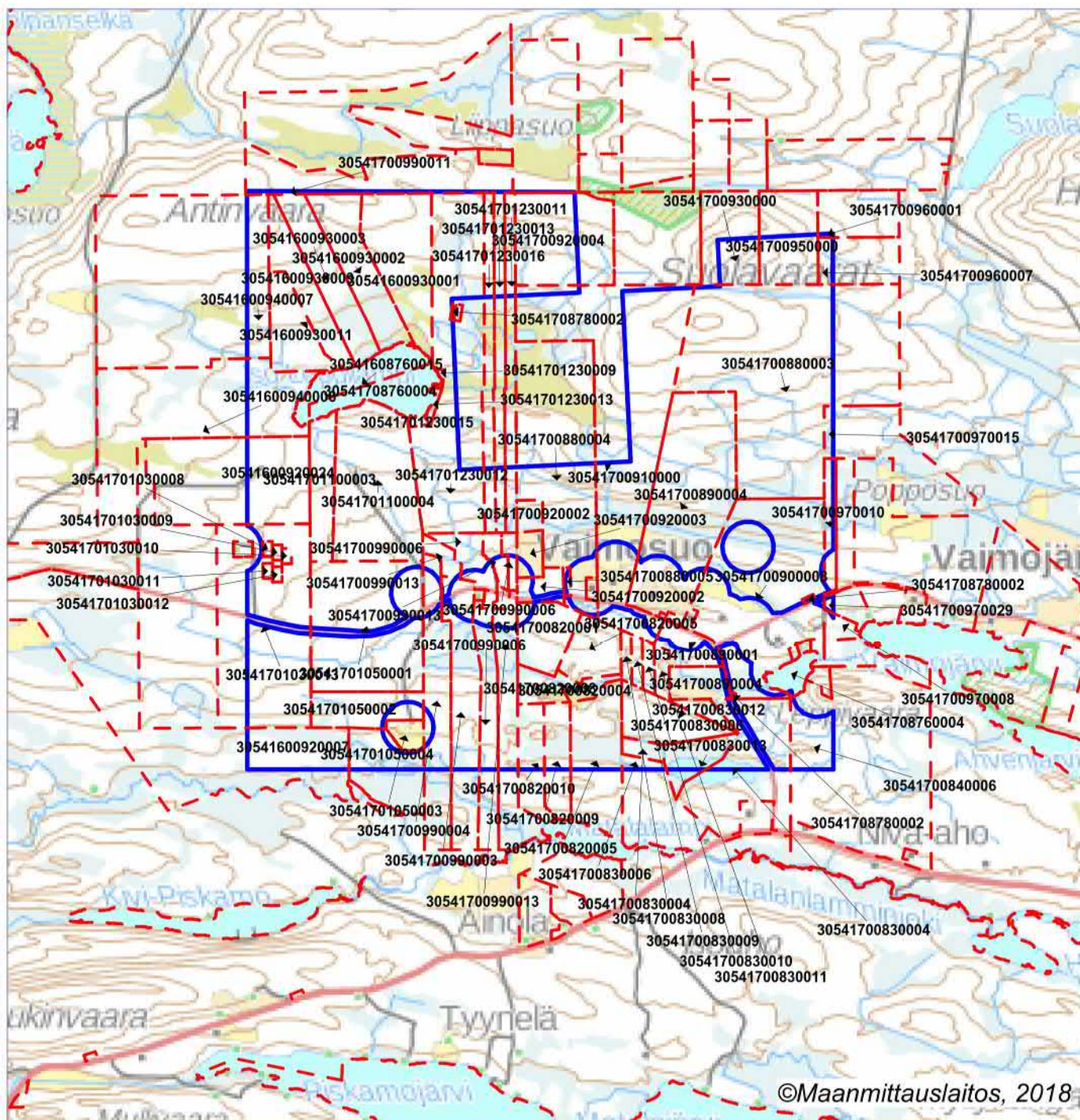
postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

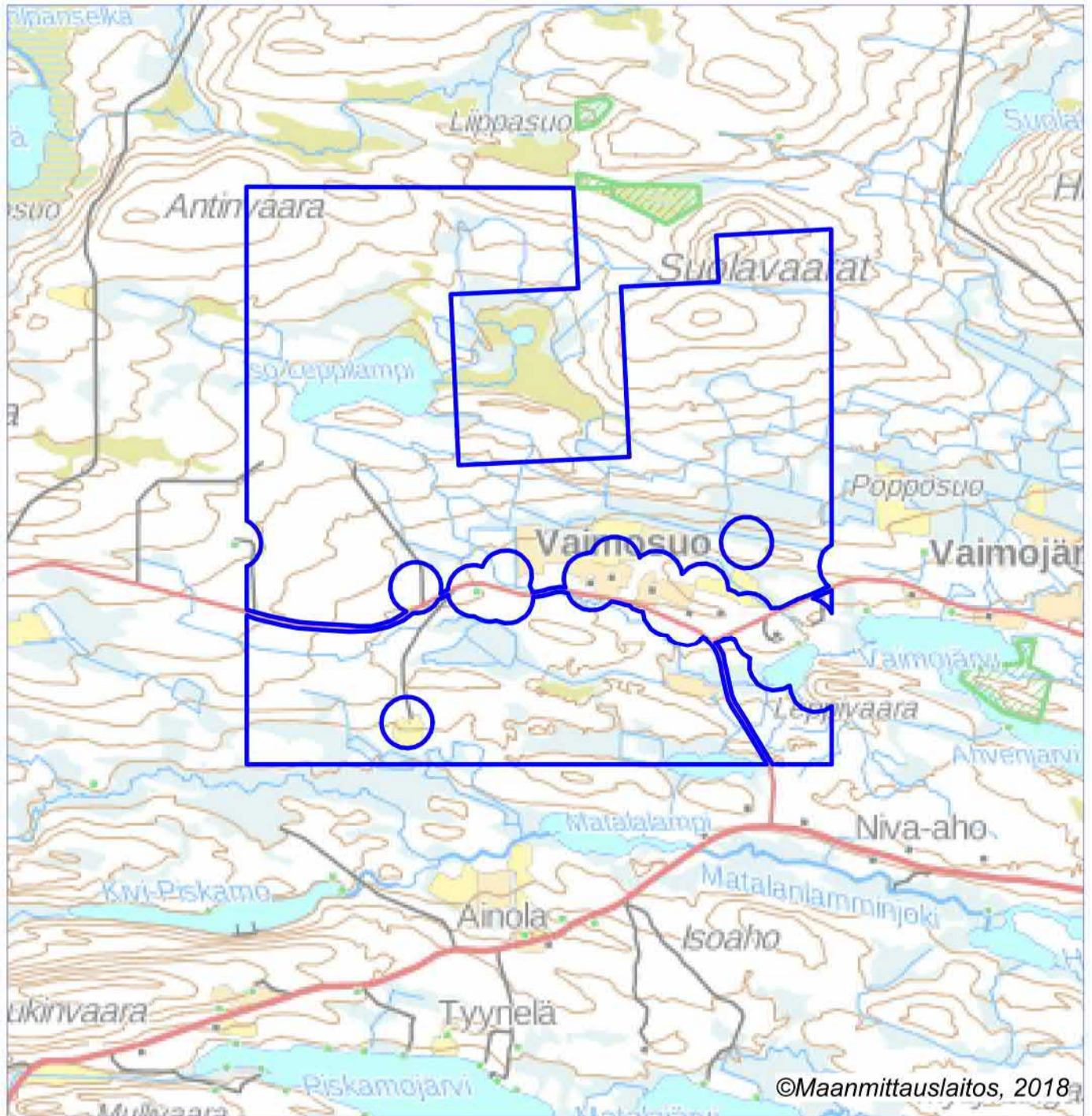
Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Mittakaava 1:35 000

Foriet Oy
Vaimosuo
ML2018:0057

Mittakaava 1:35 000

Foriet Oy
Vaimosuo
ML2018:0057

ML2018:0057 Vaimosuo

Tilakohtaiset pinta-alat

Tila r:no	Pinta-ala (ha)
305-416-92-7	14,58
305-416-92-24	18,77
305-416-93-1	27,39
305-416-93-2	20,34
305-416-93-3	18,04
305-416-93-9	14,37
305-416-93-11	13,74
305-416-94-6	14,08
305-416-94-7	12,44
305-416-876-15	11,42
305-417-82-1	11,34
305-417-82-4	3,42
305-417-82-5	24,15
305-417-82-8	4,93
305-417-82-9	6,03
305-417-82-10	5,90
305-417-83-4	17,03
305-417-83-6	14,95
305-417-83-8	1,78
305-417-83-9	1,95
305-417-83-10	2,05
305-417-83-11	2,60
305-417-83-12	2,59
305-417-83-13	6,16
305-417-84-6	8,43
305-417-88-3	87,68
305-417-88-4	21,65
305-417-88-5	0,25
305-417-89-1	3,65
305-417-89-4	50,97
305-417-90-8	33,92
305-417-91-0	50,06
305-417-92-2	5,62
305-417-92-3	3,34
305-417-92-4	19,67
305-417-93-0	6,44
305-417-95-0	9,83
305-417-96-1	0,18
305-417-96-7	2,36
305-417-97-8	0,03
305-417-97-9	0,13
305-417-97-10	2,99
305-417-97-15	1,60
305-417-97-29	0,42

305-417-99-3	15,81
305-417-99-4	14,94
305-417-99-6	14,79
305-417-99-11	2,09
305-417-99-13	14,58
305-417-103-8	0,50
305-417-103-9	0,50
305-417-103-10	0,50
305-417-103-11	0,50
305-417-103-12	0,50
305-417-103-13	38,97
305-417-105-1	44,23
305-417-105-2	10,85
305-417-105-3	0,02
305-417-105-4	7,59
305-417-110-3	12,19
305-417-110-4	43,08
305-417-123-9	0,31
305-417-123-11	6,16
305-417-123-12	48,96
305-417-123-13	6,84
305-417-123-15	0,57
305-417-123-16	6,04
305-417-876-4	11,95
305-417-878-2	0,28

Pinta-ala yhteensä: **882,04 ha**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi

Viite: Lausuntopyyntöne 1.10.2018

**Lausunto Foriet Oy:n malminetsintälupahakemuksesta, lupatunnus ML2018:0057
(Vaimosuo)**

Hakemus koskee kaivoslain mukaista malminetsintälupaa Kuusamossa sijaitsevalle alueelle, jonka pinta-ala on noin 880 ha. Malminetsinnän menetelmiä ovat geofysikaaliset mittaukset, moreeninäytteenotto kaivinkoneella sekä kallioperäkairaukset tela-alustaisella koneella. Moreeninäytteet otetaan pohjamoreenista läheltä kallion pintaa (noin 50 kg/näyte). Geofysikaaliset mittaukset tehdään jalkaisin tai moottorikelkalla maanpintaa rikkomatta. Alueella otaksutaan olevan timantteja kimberliittiesiintymissä.

Luonnonsuojelualueet

Malminetsintäalueen sisällä ei ole Natura-ohjelman alueita, perustettuja luonnonsuojelualueita tai luonnonsuojeluohjelmien kohteita.

Lähin Natura2000 -verkostoon kuuluva alue on Särkipерä-Löyhkönen-Antinvaara (F11101627), joka sijaitsee malminetsintäalueen läheisyydessä sen pohjoispuolella. Etäisyys Natura-alueen rajalta malminetsintäalueen reunaan on lähimmillään noin 50 m kiinteistöllä 305-417-92-4.

Särkipерä-Löyhkönen-Antinvaara -Natura-alue on pääosin valtion maata. Alueen suojelu toteutetaan hiukan Natura-rajasta laajemmin. Metsähallituksen hallinnassa oleva suojeluvaraus rajautuu malminetsintäalueeseen kiinteistöllä 305-417-97-9.

Kiinteistöllä 305-417-97-21 on yksityismaan suojelualue Lippalampi (YSA204185). Etäisyys malminetsintäalueen rajalta yksityismaan suojelualueen reunaan on noin 25 m.

Metsähallituksen hallinnassa olevaa suojeluun varattua valtion maata on myös Vaimojärven eteläpuolella kiinteistöllä 305-893-10-1. Tällä alueella etäisyys malminetsintäalueeseen on runsaat 200 m.

Uhanalaiset ja muut huomioitavat lajit

Malminetsintäalueelta tiedossa olevia huomioitavia lajeja ovat raidantuoksukääpä, neidonkenkä ja tikankontti. Lisäksi aluerajauksen läheisyydessä on uhanalaisen ja erityisesti suojeltavan petolinnun pesä.

17.10.2018

Raidantuoksukäävän uhanalaisuusluokka on silmälläpidettävä (NT). Esiintymispaikka on Eteläisen-Suolavaaran alueella.

Neidonkenkä on rauhoitettu laji, jonka uhanalaisuusluokka on vaarantunut (VU). Neidonkenkä on luontodirektiivin liitteiden II ja IV mukainen laji.

Tikankontti on rauhoitettu laji, jonka uhanalaisuusluokka on silmälläpidettävä (NT). Tikankontti on luontodirektiivin liitteiden II ja IV mukainen laji.

Neidonkengän ja tikankontin esiintymispaikkatiedot ovat salassa pidettäviä.

Kasvilajien esiintymispaikat tulee huomioida malminetsinnän toimenpiteissä ja kulkureittien suunnittelussa 25 m suojavyöhykkeellä, jossa ei suoriteta kallioperäkairausta tai moreeninäytteenottoa kaivinkoneella.

Malminetsintäalueen läheisyydessä eteläpuolella on uhanalaisen ja erityisesti suojeltavan petolinnun pesä, joka on luonnonsuojelulain 39 § nojalla suojeltu. Pesän läheisyydessä 1000 m vyöhykkeellä koneellista malminetsintää voi suorittaa vain pesimäkauden (15.2.-31.7.) ulkopuolella. Lajin esiintymispaikkatiedot ovat salassa pidettäviä.

Hakijan tulee pyytää tarkemmat tiedot mainittujen lajien esiintymäpaikoista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta. Tietopyynnön voi toimittaa ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.pohjois-pohjanmaa@ely-keskus.fi).

Pienvedet

Malminetsintäalueelta on tiedossa useita metsälain 10 §:n mukaisia kohteita, jotka tulee huomioida toimenpiteiden ja kulkureittien suunnittelussa.

Kiinteistöllä 305-417-103-13 Matosuon pohjoispuolella on metsälain mukainen lähde ja lähdepuro. Kohteen pinta-ala on noin 0,44 ha.

Kiinteistöllä 305-417-110-4 Iso Leppilammen eteläpuolella on metsälain mukainen lähde ja letto. Kohteen pinta-ala on noin 0,21 ha. Lähteestä laskee puro tai noro.

Kiinteistöillä 305-416-94-7 ja 305-416-93-11 Antinvaaran eteläpuolella on lähteikköä, puronvarsilettoa ja noro. Kohteiden yhteisala malminetsintäalueella on noin 1 ha. Lähteiköstä laskee noroja Leppipuroon

Metsäkeskuksen rajaamia metsälain 10 § mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristökuvioita voi tarkastella Suomen metsäkeskuksen karttasovelluksessa: <https://www.metsaan.fi/karttapalvelut> (Karttapalvelut > Metsälain erityisen tärkeät elinympäristöt)

Alueella on todennäköisesti myös muita luonnontilaisia pienvesiä. Malminetsinnän toimenpiteistä ei saa aiheutua lähteen, puron, noron tai

17.10.2018

enintään 1 ha lammen luonnontilan säilymisen vaarantamista (vesilaki 2. luvun 11 § ja 3. luvun 2 §).

Kairauksessa syntyvää kiintoainesta ei saa päästä vesistöihin suoraan tai sulamisvesien kautta. Vesistöjen rannat on huomioitava suojavyöhykkeellä. Purojen ja norojen ylityksissä on toimittava siten, että uomaan ei päädy kiintoainesta, eikä uomaan muodostu kalojen vaellusesteitä.

Luonnontilaiset suot

Malminetsintäalueella on luonnontilaista suota Iso Leppilammen ympäristössä ja Sarvilammen länsipuolella. Lisäksi on pienialaisia suopainanteita ja -juotteja vaarojen rinteillä. Jos ojittamattomilla soilla on tarpeen kairata, tulee työt tehdä talviaikana, kun suon pinta on jäässä ja lumi suojaa maastoa.

Pohjavesialueet

Malminetsintäalueella tai sen läheisyydessä ei ole luokiteltuja pohjavesialueita. Lähin vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue on noin 5,4 km etäisyydellä malminetsintäalueesta.

Kaavoitus

Malminetsintäalueella voimassa olevia yleiskaavoja ovat Rukan osayleiskaava, Kuusamon strateginen yleiskaava 2025 ja Suiningin rantaosayleiskaava.

Kuusamon kaupunki antaa lausunnon alueen kaavallisesta tilanteesta.

Muinaisjäänköhteet

Malminetsintäalueen pohjoisreunalla Hevoskorven luoteispuolella on Museoviraston määrittämä kiinteä muinaisjäänköhde (kivirakenne, rajamerkki). Kohteen sijainti on 7335847- 605798 (ETRS-TM35FIN). Lisätiedot löytyvät Museoviraston muinaisjäänkörekisteristä tunnuksella 305010138.

Kiinteän muinaisjäänköksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen kielletty (Muinaismuistolaki, 1 §).

Vaikutukset Natura-alueeseen

Malminetsinnän koneellisten toimenpiteiden (moreeninäytteet, kairaus) sijoittumisesta ei ole tietoa hakemuksessa.

Malminetsintäalue on lähimmillään noin 50 m etäisyydellä Natura2000 – suojeluverkostoon kuuluvasta Särkipä-Löyhkönen-Antinvaara (FI1101627) –alueesta.

Voidaan pitää todennäköisenä, että malminetsinnästä hakemuksen mukaisilla menetelmillä ei aiheudu sellaisia vaikutuksia, jotka merkittävästi voisivat heikentää luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi Särkipä-Löyhkönen-Antinvaara on sisällytetty Natura 2000 –verkostoon. ELY-

17.10.2018

keskus katsoo, että luonnonsuojelulain 65 § mukaista vaikutusarviota ei tarvita.

Yhteenveto

ELY-keskus katsoo, että malminetsintää voidaan toteuttaa hakemuksessa esitetyillä menetelmillä, kun huomioidaan toimenpiteiden suunnittelussa, ajoituksessa ja toteutuksessa tiedossa olevat lajien esiintymispaikat (tiedot ELY-keskuksesta), metsälain ja vesilain mukaiset pienvesikohteet suojavyöhykkeineen, metsäkeskuksen rajaamat erityisen tärkeät elinympäristöt (Metsäkeskuksen karttasovellus) ja luonnontilaiset suot sekä kiinteä muinaisäännös. Kohteet ovat melko pienialaisia ja huomioitavissa ennakkosuunnittelussa. Foriet Oy:n on huolehdittava, että kohteet tulevat myös maastotöitä suorittavan henkilöstön ja urakoitsijoiden tietoon.

Kaikessa toiminnassa tulee välttää turmelemasta luontoa ja maisemaa enempää kuin on tutkimusten kannalta välttämätöntä. Tutkimusten jälkeen maastoon syntyneet jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin.

*Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty. Asian on esitellyt
Ympäristöasiantuntija Jouni Näpänkangas ja ratkaissut Yksikön päällikkö
Eero Melantie.*

Tiedoksi

Metsähallitus, Pohjanmaan-Kainuun luontopalvelut

Tämä asiakirja POPELY/2129/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/2129/2018 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Melantie Eero 17.10.2018 13:13

Esittelijä Näpänkangas Jouni 17.10.2018 13:12

OTE PÖYTÄKIRJASTA

Dnro: 452/2018

197 § Lausunto Foriet Oy:n malminetsintälupahakemuksesta alueelle Vaimosuo Kuusamon kaupungin Suiningin kylässä (lupatunnus ML2018:0057)

Valmistelija: Kaavoitusarkkitehti Leavuokko Alavuotunki, p. 040 825 5173

Kanadalaisomisteinen yhtiö Foriet Oy hakee malminetsintälupaa Suiningin kylässä sijaitsevalle alueelle. Hakemusalueelle on ehdotettu nimeä Vaimosuo ja se on suuruudeltaan 882,04 ha. Hakemusalue kuuluu Foriet Oy:n Kuusamo North nimiseen varausalueeseen (lupatunnus: VA2018:0016). Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Kuusamon kaupungin lausuntoa malminetsintälupahakemuksesta.

Hakija etsii alueelta timantteja. Hankekuulutuksen tiivistelmän mukaan tutkimuksessa välttämättömiä menetelmiä ovat geofysikaaliset maastomittaukset, moreeninäytteenotto kaivinkoneella sekä kallioperäkairaukset telalustaisella kairakoneella. Tutkimussuunnitelmaan kuuluu myös uusia geofysikaalisia lento- ja maastomittauksia erilaisin magneettisin, sähköisin, sähkömagneettisin ja gravimetrisin menetelmin. Tutkimukset on tarkoitus aloittaa heti, kun malminetsintälupa on lainvoimainen ja maanomistajille tiedotettu alkavista maastotoista. Kallioperäkairaukset toteutetaan useimmiten talvikuukausina.

Yhtiö on jo toteuttanut varausalueella geofysikaalisia, pääasiassa magneettisia mittauksia, joiden perusteella on tietoon tullut monia kiinnostavia kimberliittiesiintymiin viittaavia anomalioita. Näitä aiotaan tutkia kairauksin. Jos löydökset osoittautuvat timanttipotentialisiksi, kairauksia jatketaan esiintymien koon ja laadun selvittämiseksi. Löydöksistä pyritään keräämään näyte-erät analysoitavaksi. Mikäli timanttiesiintymä vaikuttaa yhä pitoisuudeltaan ja laadultaan kannattavalta, pyritään siitä keräämään suuri-kokoinen näyte luotettavampaa pitoisuusarviota varten. Tällaista näytteenottoa varten yhtiö hakee tarvittavat luvat erikseen.

Yhtiö ilmoittaa, että sillä on varat edellä kuvattuihin tutkimuksiin sekä jatkotutkimuksiin.

Malminetsintätoimilla on vaikutuksia. Suurimmat vaikutukset aiheutuvat puiden kaatamisesta kairattavilla alueilla. Isojen puiden kaatamista pyritään välttämään. Moreeninäytteenotto tapahtuu kaivinkoneella. Näytteenotto-asteesta pyritään saamaan mahdollisimman läheltä kallion pintaa noin 50 kg näyte pohjareenista. Kaivannot täytetään välittömästi ja palautetaan mahdollisimman alkuperäiseen tilaan. Geofysikaalisista mittauksista (jal-kaisin, moottorikelkalla) ja kallioperäkairauksesta (pääasiassa talvikaudella) jää vain vähäisiä jälkiä. Malminetsinnällä ei ole vaikutuksia vesistöihin eikä pohjaveteen. Suurin osa kairauksista tehdään asumattomilla alueilla, joten kairausmelun vaikutukset ovat vähäisiä. Paikallista väestöä on tiedotettu hyvissä ajoin ennen kairausten alkua.

Hakemusalueella on pääosin voimassa Kuusamon yleiskaava. Länsiosassa on voimassa kaistale Rukan yleiskaavaa ja itäosassa Suiningin rantayleiskaavaa. Kuusamon yleiskaavassa alue on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön. Alue on tärkeä kehitettäessä Kuusamon kaupunkia luontomatkailualueena. Kuusamon kaupungin valtuusto hyväksyi koko kaupungin aluetta kattavan strategisen yleiskaavan 13.12.2016.

HE AH

Yleiskaavan hyväksymispäätöksestä valittiin Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Hallinto-oikeus kumosi kesällä 2018 strategisen yleiskaavan kaivostoimintaa koskevien merkintöjen ja määräysten osalta. Kaupunki on sekä hakenut valituslupaa että jättänyt valituksen korkeimmalle hallinto-oikeudelle ja tulee määräämään tämän syksyn aikana strategisen yleiskaavan tulemaan voimaan niiltä osin, joihin valituksen ei voida katsoa kohdistuvan. Strateginen yleiskaava tulee korvaamaan nykyisen yleiskaavan sekä oikeusvaikutuksettomat yleiskaavat, mutta ei aiemmin hyväksytyjä oikeusvaikutteisia yleiskaavoja. Strategisessa yleiskaavassa ja Rukan yleiskaavassa hakemusalue on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi. Alueen läpi on lisäksi osoitettu moottorikelkkaura/-reitti, ulkoilu- ja maastopyöräilyreitistön kehittämistarve. Suiningin rantaosayleiskaavassa hanke-alueelle sijoittuu kaksi loma-asuntojen rakennuspaikkaa Sarvilammen pohjoisrannalla sekä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta.

Hakemusasiakirjat kokonaisuudessaan löytyvät Tukesin internet-sivuilta osoitteesta

<https://tukes.fi/malminetsintäluvut-ja-valtaukset>

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on tehnyt varauspäätöksen VA 2017:0056 Kuusamo North, josta on tiedotettu kirjeellä 12.9.2017 (Dnro 723/2017).

Liite nro 9

Malminetsintälupahakemuksen aluerajauskartta, otteet Kuusamon yleiskaavasta, Kuusamon strategisesta yleiskaavasta, Rukan yleiskaavasta sekä Suiningin rantayleiskaavasta

Ehdotus

(jt) Yhdyskuntatekniikan lautakunta toteaa lausuntonaan, että malminetsintäluvan myöntämiselle ei ole kaavoitukseen perustuvaa estettä. Yhdyskuntatekniikan lautakunta toteaa lisäksi, että malminetsintälupahakemuksen mukainen alue sisältää Sarvilammen pohjoisrannalla kaksi Suiningin rantayleiskaavan mukaista lomarakennuspaikkaa, joita ei ole huomioitu aluerajauksessa.

Päätös

Keskustelun kuluessa Pekka Virtanen teki seuraavan päätösehdotuksen:

"Ehdotan, että liitekartassa rajattu uraanipitoinen alue jätetään malminetsintäalueen ulkopuolelle." Päätösehdotuksessa mainittu liitekartta on pöytäkirjan liitteenä nro 12.

Anne Murto kannatti Pekka Virtasen esitystä.

Koska oli tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja määräsi suoritettavaksi nimenhuutoäänestyksen, jossa pohjaesitys on JAA ja Pekka Virtasen esitys EI. Äänestystapa hyväksyttiin. Suoritettua äänestystä annettiin 12 JAA-ääntä (Ervasti Heino, Hannola Arto, Kurtti Sari, Kämäräinen Sirpa, Mustonen Jouni, Mustonen Markku, Poussu Hannu, Pulkkanen Tuomo, Siikaluoma Liisa, Säkkinen Juha, Pesonen Esko, Voutilainen Ulla) ja 3 EI-ääntä (Kämäräinen Marjo, Murto Anne, Virtanen Pekka).

Puheenjohtaja totesi yhdyskuntatekniikan lautakunnan hyväksyneen esittelijän pohjaesityksen äänin 12-3.

Tiedoksi

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Kartta malminetsintälupahakemusalueesta
(mittakaava ohjeellinen)

LIITE N:o 9
Yhtenäys 17, 10 2018 § 197

Liite 1

 Malminetsintälupahakemusalue

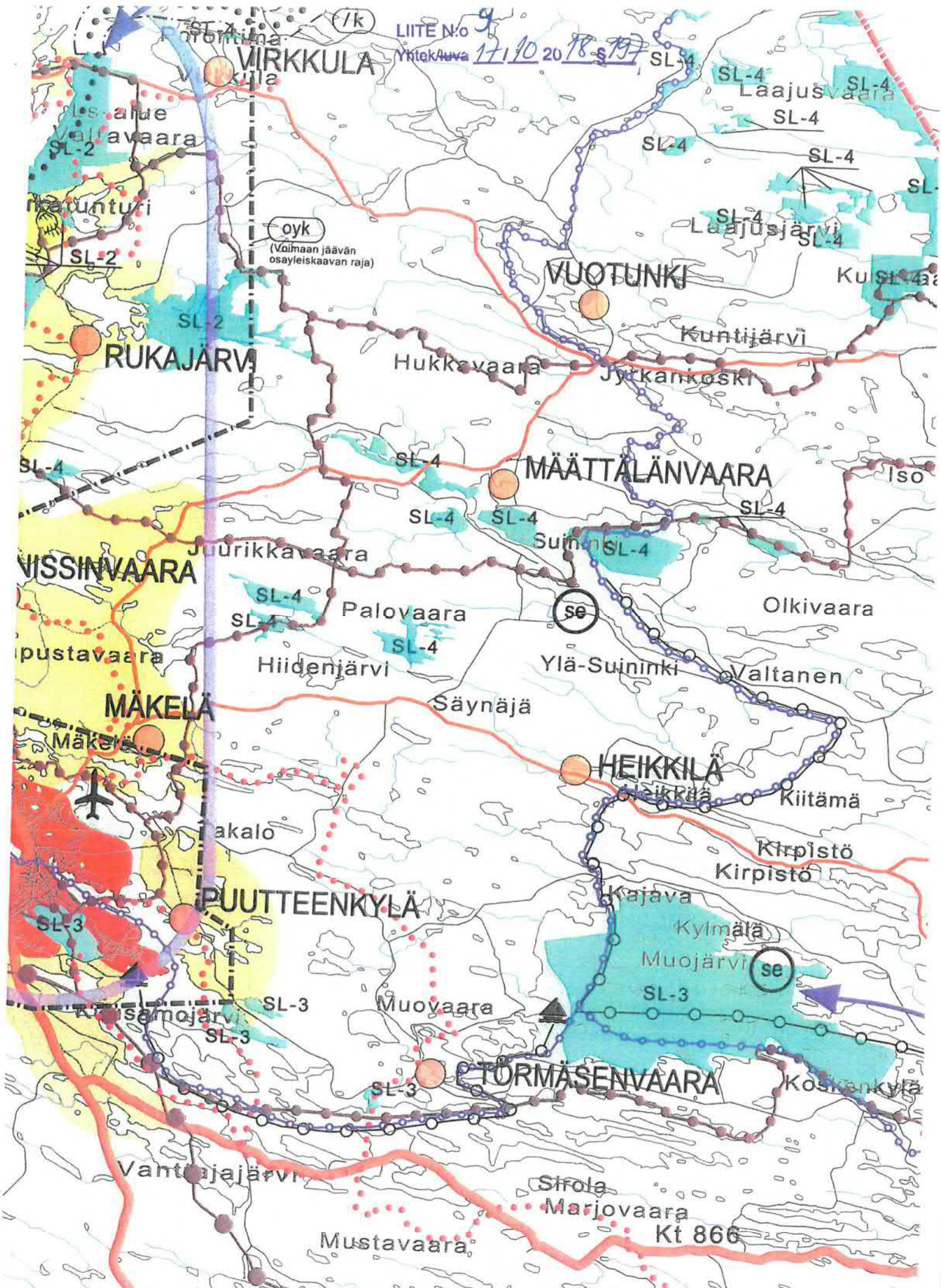
Mittakaava 1:35 000

Foriet Oy
Vaimosuo
ML2018:0057

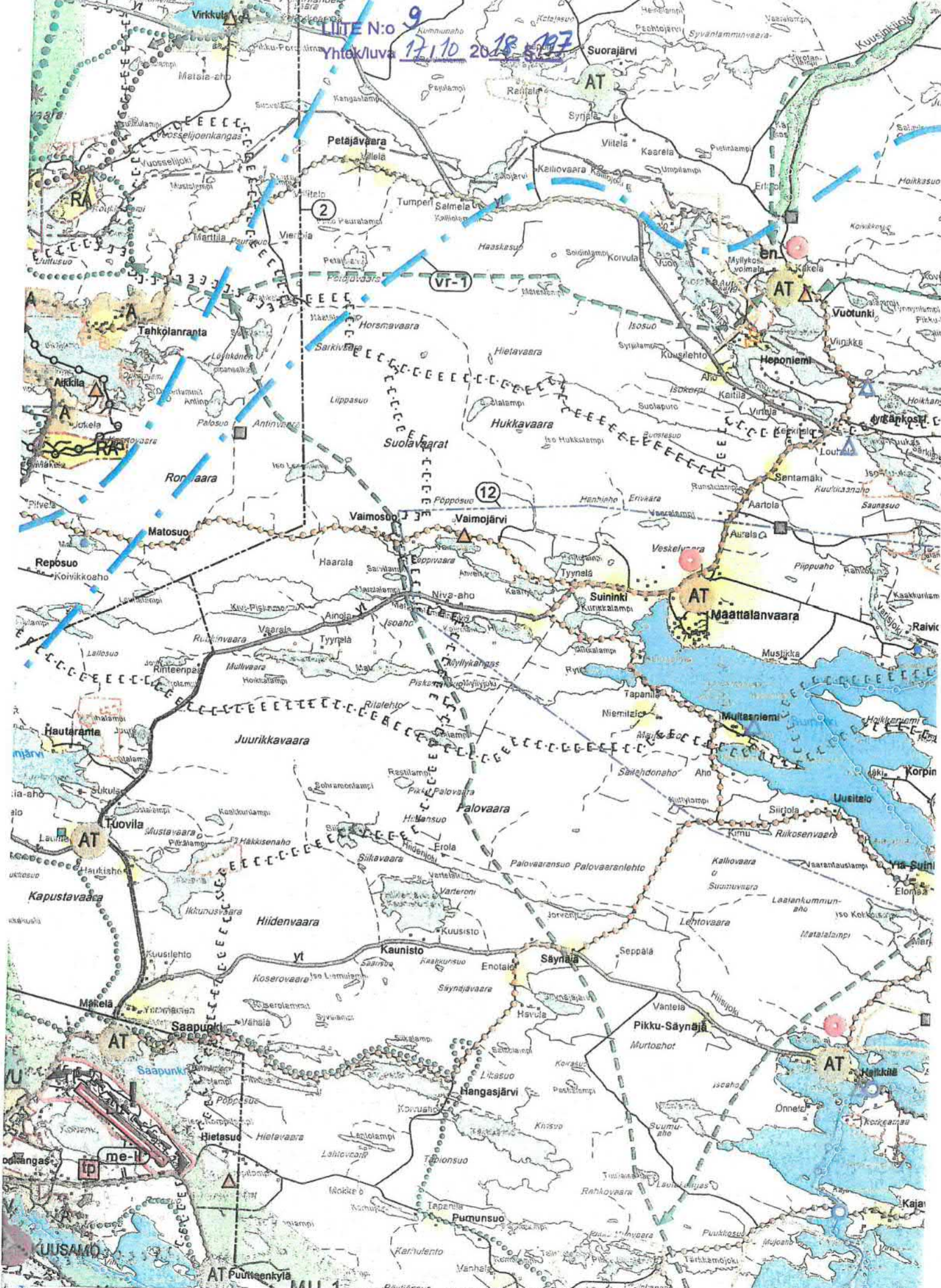
© Maanmittauslaitos, 2018
Aineiston kopiointi ilman maanmittauslaitoksen lupaa kielletty

HB M

Kaavote Kouvamon yleiskaavasta MK 1:150 000

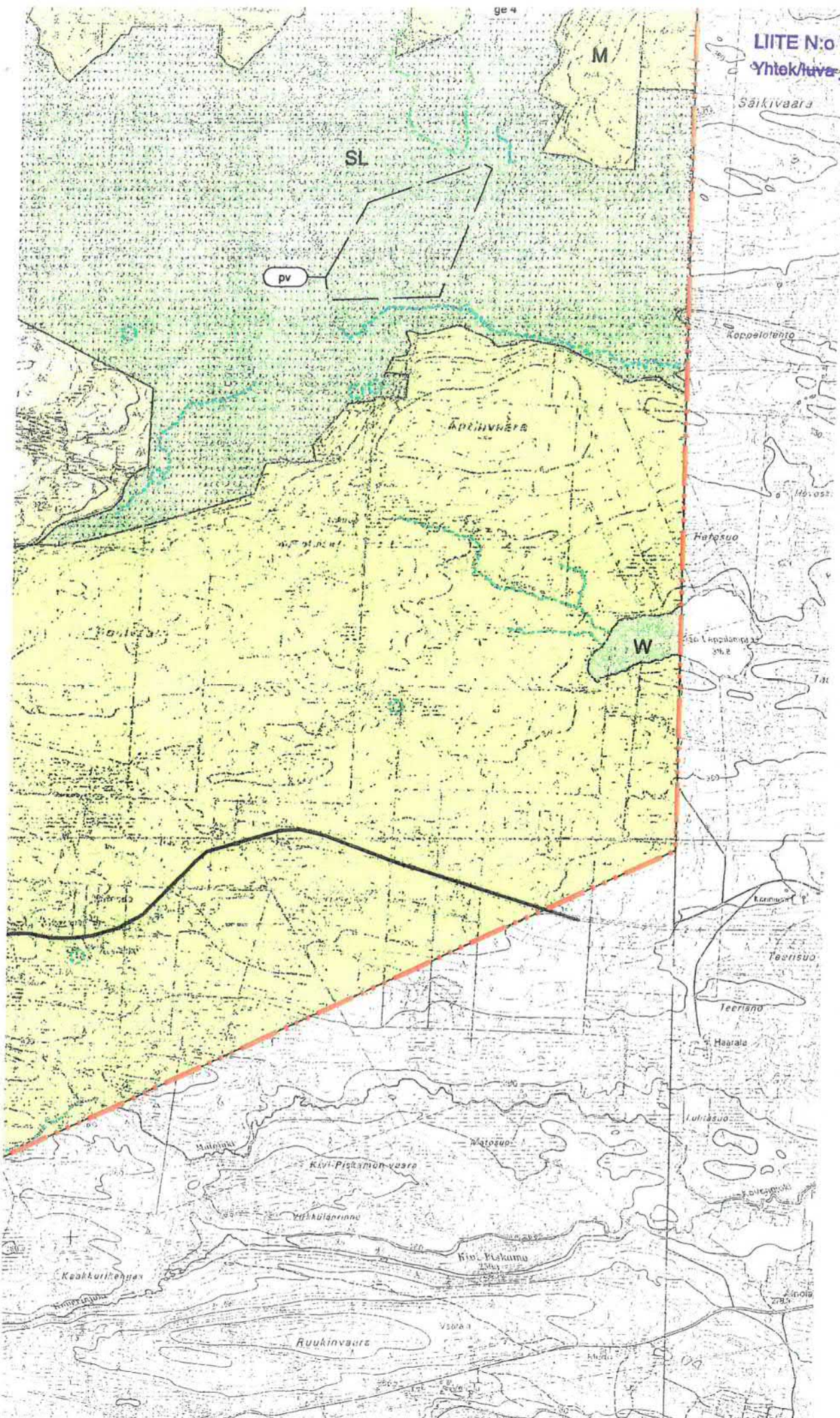
LIITE N:o 9
Yhtökulvu 17.10.2018

Kaavaote kousamon strategisesta yleiskaavasta MK 1:100 000

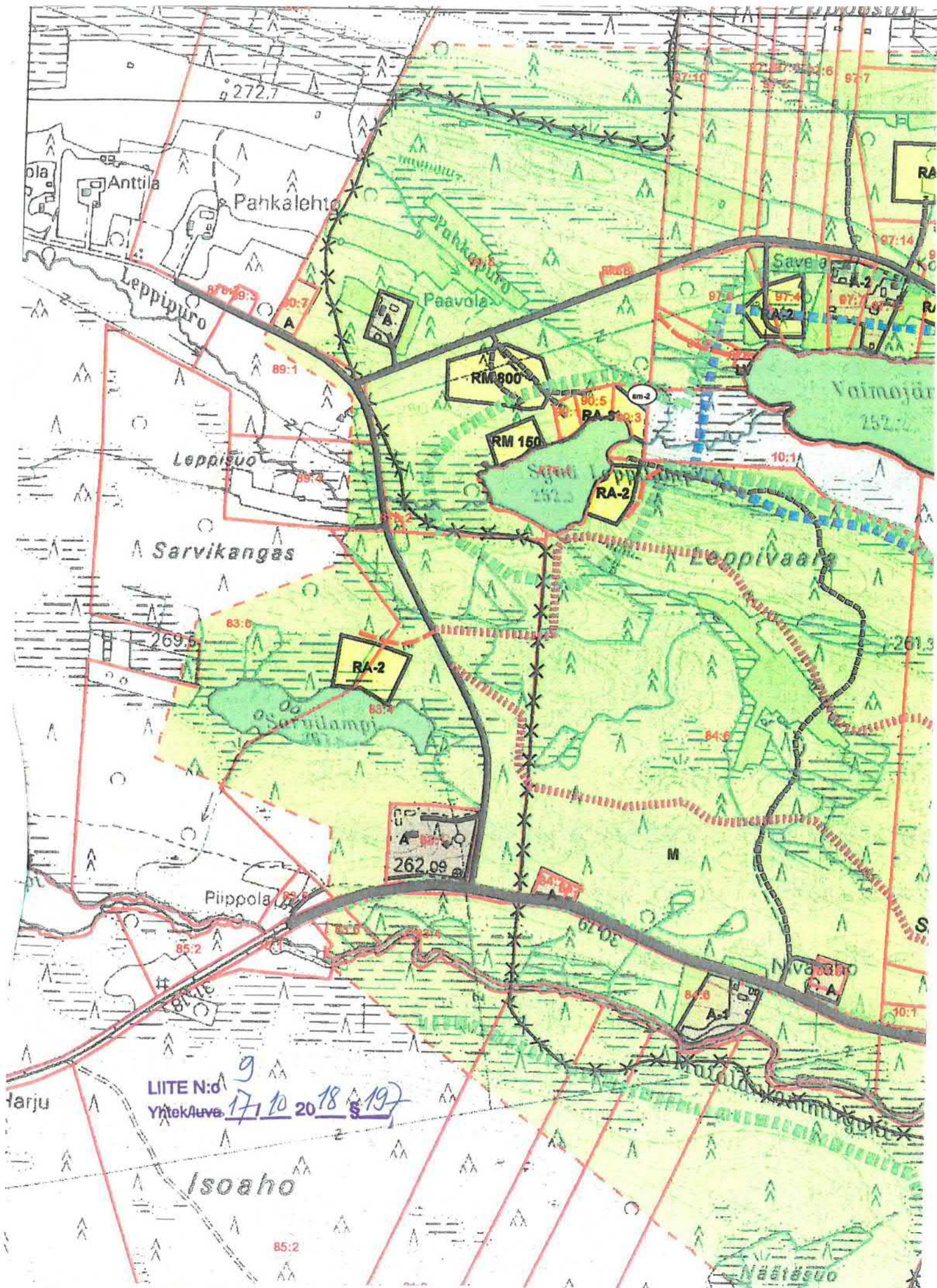
LIITE N:o 9

Yhtökäytös 17.10.2018 § 197

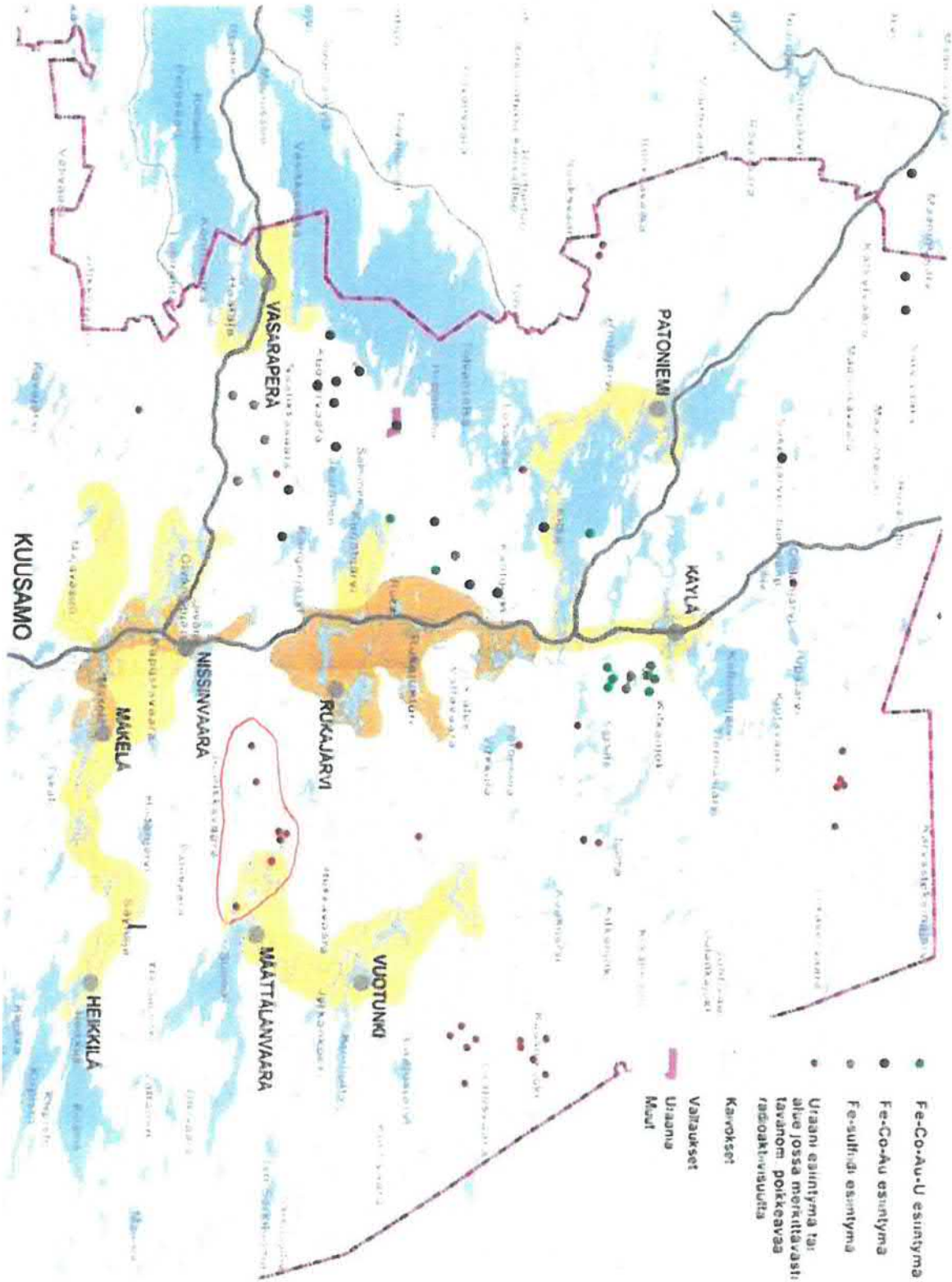
Kaavote Reekan yleiskaavasta MK 1:25 000

H-6 AM

LIITE N:d 9
 Yhteisluvu. 17, 10, 20, 18, 19

Kaavioite Sueningin rantayleiskavasta MK 1:10 000

Handwritten signature and initials: J. H. A. M.

MUUTOKSENHAKUKIELTO
Oikaisuvaatimus / Kunnallisvalitus

Viranomainen

Yhdyskuntatekniikan lautakunta

Päivämäärä

17.10.2018

Pykälä

183-188

194-199

Koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, kuntalain 136 §:n nojalla tästä päätöksestä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

Muu peruste, mikä?

Oivangin paliskunta

Lausunto malminetsintälupahakemukseen

Tukes

Valtakatu 2

96100 Rovaniemi

kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Kuulutukseenne 1.10.2018 ML2018:0057

Lausuntopyyntönne 1.10.2018 Oivangin paliskunnalle

Asia

Lausunto malminetsintälupahakemukseen Foriet Oy Vaimosuo ML2018:0057 Kuusamossa

Määräpäivä

31.10.2018

Lausuja

Oivangin paliskunta

Oivangin paliskunnan yhteyshenkilö lausuntoasiassa on:

Olavi Aikkila
Poroisäntä
Kärpänkyläntie 152 C Kuusamo
040 913 7616
olavi.aikkila@pp1.inet.fi

Lausunnon yleiskuvaus

Oivangin paliskunta lausuu Tukesin yleisölle tarkoitetun kuulutusasiakirjan olevan oleellisen puutteellisen ja myös paliskunnalle osoitetun lausuntopyyntöasiakirjan olevan oleellisen puutteellinen. Tukes ei lausuntopyyntöasiakirjassaan eikä hakemuksen yleisessä kuulutusasiakirjassa osoita varmistaneensa Foriet Oy:n malminetsintälupahakemuksen täyttävän kaivoslaissa lupahakemuksille asetettavat vaatimukset.

Yleisökuulutuksessa väitetään harhauttavasti hakemusasiakirjojen olevan nähtävänä Kuusamon kaupungin ilmoitustaululla sekä Tukesin internet-sivuilla. Näin ei kuitenkaan ole vaan nähtävillä on pelkästään Tukesin kuuluttama luvanhakijan tekemä tiivistelmä lupahakemuksesta, eikä esillä ole muita asiaan perehtymisen kannalta oleellisia tietoja, ei varsinaista lupahakemusta eikä edes tietoa asian vireilletulon ajankohdasta.

Tukesin lausuntopyyntöasiakirjoissa (joka on tosiasiasa luvanhakijan lupahakemus) ei mainita mitään alueen sijoittumisesta tunnetulle Kuusamon uraaniesiintymien alueille eikä myöskään mainita tuon alueen tunnusomaisia uraanipitoisia sulfidisia hydrotermisiä piippuja (kimberliittipiippuja), vaan luvanhakija puhuu hakemuksessaan vain mahdollisista timanttipitoisista kimberliittipiipuista.

Lausuntopyyntöasiakirja ei sisällä todellisia selvityksiä hankkeen vaikutuksista läheisille Natura- ja luonnonsuojelualueille, eikä suojelluille tai silmällä pidettävillä kasvi- ja lintulajeille.

Lausuntopyyntöasiakirja ei sisällä selvityksiä hakemusalueen kallio- ja maaperän haitallisista mineraaleista, joiden käsittelystä voi aiheutua haittaa ympäristölle ja pienvesistöille. Tämän johdosta lausuntopyyntöasiakirjan väite, ettei malminetsintätoimilla ole vaikutusta vesistöihin ja pohjaveteen on katsottava tahallisen asiattomaksi ja harhauttavaksi. Lausuntopyyntöasiakirjassa ei ole osoitettu kairaussoijan ja kairausjäteveden käsittelyn menetelmiä, joilla estettäisiin haitalliset vaikutukset pienvesistöihin ja pohjaveteen.

Yleisestä kuulutusasiakirjasta puuttuu kaikki oleelliset tiedot, joihin perustuen asianosaiset pystyisivät muodostamaan lupahakemukseen yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta tarpeelliset kannanotot, jonka vuoksi katsomme lupahakemuskuulutuksen tehdyn tahallisesti oleellisen puutteellisena, siis luvanhakijan eduksi ja asianosaisten oikeusturvaa loukkaavana. Kuulutusasiakirjaan sisältyy kartta alueen kiinteistöistä, mutta ei arviota kyseisille kiinteistöille aiheutuvista haitoista eikä myöskään kuvausta niistä, joiden etuun tai oikeuteen hakemuksen mukainen toiminta voisi vaikuttaa.

Lupahakemukseen ei sisälly kaivoslain tarkoittamalla tavalla lupahakemuksen erityispiirteisiin perustuvaa luvanhakijan ehdotusta vakuussummaksi jälkihoitotöitä varten.

Yleisessä kuulutusasiakirjassa on kuvattu alueen kiinteistötiedot, mutta alueen merkittävää käyttäjää Oivangin paliskuntaa edes mainita eikä myöskään poronhoitolakiin viitata.

Lausuntopyyntöasiakirjassaan Tukes pyytää Oivangin paliskuntaa erityisesti lausumaan onko luvanhakijan hakemuksen tutkimussuunnitelman mukainen toiminta poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa. Koska lupaviranomaisen lausuntopyyntöasiakirja on tosiasiasa luvanhakijan lupahakemus, eikä luvanhakija Foriet Oy edes mainitse hakemuksessaan eikä

tutkimussuunnitelmassaan poronhoitoa eikä poronhoitolakia, katsomme lupaviranomaisen lausuntopyynnön tältä osin epäasialliseksi ja sekä hallintolain, poronhoitolain ja kaivoslain vastaiseksi.

Tiivistäen lausumme, että luvanhakijan kuuluu etukäteen selvittää toiminnastaan poronhoidolle aiheutuvat haitat sekä esittää ne selvitykset haitoista ja niiden haittojen estämiseksi tarpeelliset keinot. Lausumme myös, että lupaviranomaisen kuuluu tarkistaa ennen lupahakemuksen kuuluttamistaan että kyseiset selvitykset ovat lupahakemukseen sisällytetty ja mikäli ei ole niin lupaviranomaisen velvollisuus on pyytää luvanhakijalta riittävät selvitykset poronhoidolle aiheutuvista haitoista.

Huomautamme painokkaasti, että luvanhakija Foriet Oy ei ole selvittänyt malminetsintätoimista poronhoidolle aiheutuvia haittoja poronhoitolain ja kaivoslain velvoittamalla tavoilla ennen lupahakemuksen jättämistään eikä lupaviranomainen Tukes ole hankkinut selvityksiä poronhoidolle aiheutuvista haitoista ennen lupahakemuksen kuuluttamista, mitä on pidettävä hallintolain, poronhoitolain ja kaivoslain vastaisena menettelynä.

Katsomme, ettei lupaviranomainen voi edellä mainittua menettelyvirhettään korjata pyytämällä paliskunnalta lausuntoa asiasta, minkä luvanhakija on poronhoitolain ja kaivoslain vastaisesti jättänyt lupahakemuksessaan selvittämättä.

Edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme Foriet Oy:n jättäneen malminetsintälupahakemuksensa kaivoslain 1 §:n, 3 §:n, 6 §:n, 13 §:n, 15 §:n, 34 §:n vaatimusten vastaisesti, sekä NORM-säädösten ja poronhoitolain vastaisesti.

Samoin edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupaviranomainen Tukesin tehneen menettelytapavirheen kuuluttaessaan malminetsintälupahakemuksen ilman varmistumista siitä, että lupahakemus täyttää kaivoslain, NORM-säädösten ja poronhoitolain vaatimukset.

Samoin edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupaviranomainen Tukesin tehneen menettelytapavirheen pyytäessään paliskunnalta lausuntoa asiasta, jonka lupaviranomainen olisi tullut selvittää luvanhakijan kanssa jo ennen lupahakemuksen kuuluttamista.

Edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupahakemuksen, lupahakemuksen vireilletulon käsittelyn, lupahakemuskuulutuksen ja paliskunnalta pyydetyn lausuntopyyntömenettelyn tehdyn lainsäädännön vastaisesti, jonka vuoksi vaadimme lupahakemus ja lupahakemuskuulutus lainvastaisena palautettavan uudelleen valmisteltavaksi.

Perustelemme lausuntomme ja vaatimuksemme kohdassa lausunnon yksityiskohtaiset perustelut.

Lausunnon yksityiskohtaiset perustelut

1. Malminetsintälupahakemuksen kuulutusasiakirjoista eikä myöskään lausuntopyyntökirjeestä käy ilmi, että lupaviranomainen olisi tarkistanut lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset.

Tukesin 1.10.2018 kuuluttaman Foriet Oy:n malminetsintälupahakemuksen yleisestä kuulutusasiakirjoista ei käy ilmi, että lupaviranomainen olisi hallintolain tarkoittamalla tavalla varmistunut ja tarkistanut lupahakemuksen täyttävän kaivoslain 1 §:n, 3 §:n, 6 §:n, 13 §:n, 15 §:n, 34 §:n vaatimukset, NORM-säädösten vaatimukset sekä poronhoitolain vaatimukset hakemuksen vireilletulon jälkeen ja ennen lupahakemuksen kuuluttamista.

Kuulutusasiakirjoissa väitetään harhauttavasti, että lupahakemus olisi saatavissa Kuusamon kaupungin ilmoitustaululta ja Tukesin lupahakemuskuulutuksista. Väite on harhauttava, sillä kyseisissä paikoissa on saatavilla vain hakijan tuottama lupahakemuksen tiivistelmä ei varsinaista lupahakemusta.

Kuulutusasiakirjoista eikä myöskään paliskunnalle osoitetusta lausuntopyyntöasiakirjoista ei ilmene malminetsintälupahakemuksen vireilletulopäivää. Kuulutusasiakirjoissa eikä myöskään lausuntopyyntöasiakirjoissa lupaviranomainen ei missään kohdin osoita, että olisi tarkastanut lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset, eikä lupaviranomainen myöskään missään kohdin osoita, että olisi pyytänyt luvanhakijalta täydennys selvityksiä.

Hallintolain sekä kaivoslain 1 §:n peruseriaatteen mukaan asianosaisten oikeusturvan turvaamiseksi lupaviranomaisen on kohdeltava asianosaisia tasapuolisesti ja puolueettomasti sekä hankittava asian käsittelemiseksi tarvittavat selvitykset. Katsomme hakemusasiakirjan vireilletulon pimitämisen ja lupahakemuksen lainmukaisuuden tarkastamatta jättämisen hyvän hallinnon periaatteen sekä kaivoslain vastaiseksi menettelyksi, joka loukkaa asianosaisten ja paliskunnan oikeusturvaa.

Edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupaviranomaisen tehneen menettelyvirheen jättäessään varmistamatta vireille tulleen lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset sekä kuuluttaessaan lainsäädännön vastaisen oleellisen puutteellisen lupahakemuksen ja pyytäessään paliskunnalta lausunnon tuon oleellisen puutteellisen lupahakemusasiakirjan avulla, minkä vuoksi vaadimme lupahakemus ja lupahakemuskuulutus lainsäädännön vastaisena palautettavan uudelleen valmisteltavaksi.

2. Malminetsintäkohteen haitallisia mineraaleja ei ole selvitetty

Viittaamme edellä kohdassa 1. lausumaamme.

Kuusamon vihreäkivivyöhykkeen mineraalit ja malmiesiintymät ovat laajasti tutkittu jo 60 - luvulta lähtien, jonka vuoksi kaivosyhtiöillä ja kaivosviranomaisella on merkittävää tietoa alueen mahdollisista kaivosmineraaleista ja myös ympäristölle haitallisista mineraaleista kuten arseeni ja uraani. Mutta kuulutusasiakirjassa puhutaan pelkästään timanteista, kuin niitä kairattaessa ja kaivettaessa ei noihin haitallisiin mineraaleihin koskettaisi.

Viittaamme GTK:n tutkimusraporttiin M19/4611/-91/1/10 (Erkki Vanhanen 16.12.1991) 'Kuusamon Konttiahon ja sen lähiympäristön kultatutkimukset vuosina 1985 - 1990'. Tutkimusraportissa kuvataan tutkimusalueella löydetyn yli kymmenen radioaktiivista, synnyltään hydrotermistä piippua, joiden halkaisija vaihtelee 0,5 – 20 m. "Piippujen hydroterminen muuttuminen käsittää kloriittiutumisen, serisiittiytymisen, karbonaattiutimesen ja amfiboliutumisen. Myös sulfidien muodostusta tavataan". Vanhanen kuvailee, että neljästä mineralisaatiosta suurin on M1, joka on n. 20 m halkaisijaltaan oleva sulfidipitoinen hydroterminen piippu. Yhdessä kullan kanssa kohoavat samassa lävistyksessä Mo- ja U- pitoisuudet. Paras Mo- pitoisuus on 0,23 % Mo/1m. Käsinäytteissä U-pitoisuus voi paikoin nousta 15 %:iin.

Viittaamme konsultin Kuusamon kaupungin yhdyskuntajohtajalle toimittamaan geologiseen karttaan. (Liite 1)

Kartassa on esitetty nyt käsillä olevan hakemusalueelle tai läheisyyteen useita uraani-esiintymiä tai merkittävästi tavallisuudesta poikkeavaa radioaktiivista säteilyä.

Viittaamme luvanhakijan lupahakemuksessaan kohdassa 2.6 esittämään perusteluun, että ”Kimberliitit ympäri maailmaa esiintyvät lähes poikkeuksetta useiden samanikäisten kimberliitti-piippujen muodostamina ryhminä, joissa erillisiä piippuja voi olla 4-200 ja keskimäärin 30. Tällaiset ryhmittymät ovat halkaisijaltaan keskimäärin jopa 30 kilometrin suuruisia. Voidaan siis perustellusti olettaa, että myös Wolfin esiintymien lähiympäristössä piilee vielä löytymättömiä kimberliitti-piippuja. Näistä Foriet Oy:llä on vahvoja viitteitä moreeninäytteenotossa tavattujen indikaattorimineraalien perusteella, ja myös geofysikaalisissa mittauksissa on tullut esille uusia lupaavia kohteita. Siksi yhtiön jatko-suunnitelmiin kuuluvatkin tutkimukset entistä laajemmalla alueella.

Edellä viitatuissa tutkimuksissa on todettu Kuusamon kimberliitti-esiintymien olevan suurelta osin sulfidisia ja monet niistä sisältävät merkittäviä pitoisuuksia arseenia ja uraania. Mutta Foriet Oy selostaa lupahakemuksessaan vain tavoittelemansa timattiesiintymiä. Lupahakemuksessa ei mainita mitään haittamineraaleista sulfidit, arseeni ja uraani. Kuin olisi vain timantteja, joista ei olisi haittaa ympäristölle.

Katsomme olevan oleellisen merkityksellistä, että lupahakemuksessa annetaan tarpeelliset tiedot yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi, sekä lupaviranomaisen harkintaa varten mutta myös Århusin sopimuksen velvoittamana yleisölle tiedoksi kuulutusmenettelyn avulla.

Katsomme myös, että yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten antamiseksi lupaviranomaisen on hankittava selvityspyynnöin sekä myös Århusin sopimuksen velvoittamana tiedotettava yleisölle kuulutusmenettelyn yhteydessä, riittävät tiedot hankealueella olevista todennäköisistä ja mahdollisista ympäristölle haitallisista mineraaleista. Koska kaivosviranomaisella on ennestään tietoa Kuusamon alueen haitallisista mineraaleista, esim. arseeni ja uraani, mutta kuitenkin kuulutusasiakirjoissa eikä lausuntopyyntöasiakirjoissa ei edes mainita niitä, katsomme lupaviranomaisen tehneen menettelyvirheen kuuluttaessaan kuulutusasiakirjan, jossa ei ole esitetty yleisölle ja asianosaisille tietoja yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta oleellisista haitallisista mineraaleista, niiden mahdollisista haittavaikutuksista ja haittojen ehkäisykeinoista sekä pyytäessään lausunnon asiakirjalla, missä ei myöskään edes mainita lupaviranomaisen tiedossa olevia ympäristölle haitallisia mineraaleja. Lausuntopyyntöasiakirjasta ei ilmene, että lupaviranomainen olisi pyytänyt luvanhakijalta selvityksiä hankealueen haitallisista mineraaleista.

Viittaamme STUK:in tiedotteeseen 2/2005 ' Luonnon radioaktiivisia aineita sisältävät materiaalit' sekä STUK:in loppuraporttiin 'NORM-related Mining in Nordic Countries: Legislation, practices and case studies'. Noiden vaatimusten mukaan luonnon radioaktiivisten aineiden esiintyminen on selvitettävä jo lupahakemusvaiheessa ja myös esitettävä lupahakemuksessa keinot radioaktiivisten aineiden haittojen estämiseksi. Katsomme painokkaasti, ettei lupahakemuksessa eikä kuulutusaineistossa ole toimittu noiden vaatimusten mukaisesti.

Pientääksemme lupaviranomaisen tahallisen väärintulkinnan mahdollisuutta, jonka olemme useissa aikaisemmissa lausunnoissamme kohdanneet, korostamme että emme väitä luvanhakijan lupahakemusta kaivoslain tarkoittamaksi pääasiassa uraanin etsintään kohdistuvaksi hakemukseksi. Korostamme, että hankkeen haittavaikutusten selvittämiseksi on oleellista selvittää kohdealueen haitalliset mineraalit ja niiden mahdollisesti aiheuttamat haitat, mutta tässä lupahakemuksessa ja lupahakemuksen kuulutusasiakirjoissa ei haitallisia mineraaleja ole ollenkaan selvitetty. Katsomme viitaten GTK:n raportteihin mahdottomaksi ettei haitallisia mineraaleja esiintyisi hankealueella, varsinkin kun sellaista esiintymättömyyttä ei lupahakemuksessa osoiteta selvitetyn.

Katsomme kaivoslain 34 §:n selkeästi edellyttävän, että luvanhakijan on lupahakemuksessaan esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys, mutta sellaista ei lupahakemuksessa ole esitetty.

Edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupaviranomaisen tehneen menettelyvirheen jättäessään varmistamatta vireille tulleen lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset ympäristölle haitallisten mineraalien selvitysten suhteen sekä kuuluttaessaan lainsäädännön vastaisen oleellisen puutteellisen lupahakemuksen ja pyytäessään paliskunnalta lausunnon tuon oleellisen puutteellisen lupahakemusasiakirjan perusteella, minkä vuoksi vaadimme lupahakemus ja lupahakemuskuulutus lainsäädännön vastaisena palautettavan uudelleen valmisteltavaksi.

3. Lupahakemuksessa ja kuulutusaineistossa ei ole riittävästi selvitetty yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisia seikkoja

Viittaamme edellä kohdissa 1. ja 2. lausumaamme.

Viittaamme lupahakemuksen kohtaan 5.1.

Lupahakemuksessa kuvataan vain lupahakemusalueen kiinteistöt, mutta ei muita vaikutusalueella sijaitsevia kiinteistöjä. Alueen merkittävää käyttäjää Oulangan paliskuntaa ei edes mainita.

Asianosaisille aiheutuvia haittoja ei ole selvitetty (ikään kuin haittoja ei aiheutuisi jättämällä selvittämättä haitalliset mineraalit), joten myöskin selvitykset siitä miten haitat estetään on jätetty tekemättä.

Koska haittamineraalit on jätetty selvittämättä, on haittojen mahdollinen vaikutus luonto- ja Natura-alueille jätetty selvittämättä. Muistutamme, että haittojen vaikutusalue on selvitettävä koko vaikutusalueeltaan, myös haetun lupahakemusalueen ulkopuolelta, mutta tässä lupahakemuksessa ei sellaista ole tehty, eikä lupahakemusasiakirjoista ilmene, että lupaviranomainen olisi pyytänyt sellaisia lisäselvityksiä hakijalta.

Kaivoslain 51 §:n mukaan malminetsintäluvassa on annettava yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset määräykset. Kyseinen vaatimus on mahdollista toteuttaa lain tarkoittamalla tavalla vain, jos lupahakemuksessa on annettu 34 §:n tarkoittamat riittävät selvitykset, joihin perustuen lupaharkinta voidaan toteuttaa. Kyseistä lupaharkintaa tietenkin täydentää annetut muistutukset ja pyydetyt lausunnot. Mutta katsomme, että koska tässä tapauksessa lupahakemuskuulutuksessa on haitankärsijöille annettu kaivoslain 34 §:n vastaisesti

oleellisen puutteelliset ja harhauttavat tiedot hakemuksen vaikutuksista ympäristölleen, ei lupahakemuksen, lupahakemuksen kuulutusaineiston ja puutteellisiin lausuntopyyntöasiakirjoihin perustuvan aineiston perusteella voi lupaviranomainen tehdä kaivoslain tarkoittamaa huolellista kokonaisarvioon perustuvaa lupapäätöstä, joka turvaisi lain tarkoittamalla tavalla yleiset ja yksityiset edut.

Viittaamme lupahakemuksen kohtaan 8.1.

Siinä luvanhakija viittaa yhtiölle aikaisemmin asetettuun vaatimukseen pankkitalletusvakuutuksesta ja että Yhtiö on sen vakuuden asianmukaisesti Asettanut. Lisäksi yhtiö katsoo, ettei tämän lupahakemuksen perusteella vakuutta ole tarpeen korottaa. Lupahakemuksesta ei ilmene mikä on vakuuden summa eikä sitä minkälaiset jälkihoitotoimet kyseinen vakuus korvaisi. Korvaisiko se vain lumeen pudonneiden pienesineiden keräilykulut? Katsomme kaivoslain vastaiseksi ehdotuksen, että aikaisemman luvan jälkihoidon vakuus kattaisi uuden hakemuksen jälkihoitotyöt. Kaivoslaki edellyttää vakuuden määrittelyn koskevan kutakin hakemusta yksilöllisesti huomioiden alueen erityispiirteet. Sulfidien, arseenin ja uraanin siivoamiskulut ovat huomattavat pienenkin alueen osalta.

Edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupaviranomaisen tehneen menettelyvirheen jättäessään varmistamatta vireille tulleen lupahakemuksen täyttävän lainsäädännön vaatimukset yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta tarpeellisten selvitysten suhteen sekä kuuluttaessaan lainsäädännön vastaisen oleellisen puutteellisen lupahakemuksen ja pyytäessään lausunnon tuon oleellisen puutteellisen lupahakemusasiakirjan avulla, minkä vuoksi vaadimme lupahakemus ja lupahakemuskuulutus lainsäädännön vastaisena palautettavan uudelleen valmisteltavaksi.

4. Lupahakemuksessa ei ole selvitetty poronhoidolle aiheutuvia haittoja eikä niiden haittojen estämistä

Viittaamme edellä kohdissa 1., 2. ja 3. lausumaamme.

Kaivoslain 34 §:n mukaan lupahakemuksessa on esitettävä lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys. Lupahakemukseen, kuulutusasiakirjoihin eikä lausuntopyyntöasiakirjoihin ei sisälly selvitystä poronhoidolle aiheutuvista haitoista eikä selvitystä niiden haittojen estämismahdollisuuksista.

Kuitenkin lupaviranomainen on 1.10.2018 Oivangin paliskunnalle osoittamassaan lausuntopyynnössä pyytänyt paliskuntaa erityisesti lausumaan onko luvanhakijan hakemuksen tutkimussuunnitelman mukainen toiminta poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa. Katsomme lausuntopyynnön jo lähtökohtaisesti olevan kaivoslain 34 §:n vastainen, sillä pyydetyntyylinen selvitys olisi pitänyt luvanhakijan liittää jo lupahakemukseensa, ja lupaviranomaisen olisi tullut hakemuksen vireilletulon yhteydessä varmistua siitä, että sellainen riittävä selvitys poronhoidolle aiheutuvista haitoista sisältyy lupahakemukseen. Kaivoslain mukaan paliskunta ei tuollaista selvitystä tee, vaan lausuu onko lupahakemuksessa esitetty selvitys paliskunnan asiantuntemuksen perusteella riittävä. Tältä osin lausuntomme on lyhyt: selvitystä poronhoidolle aiheutuvista haitoista ei lupahakemukseen edes sisälly, joten lupahakemus on kaivoslain vastainen.

Vähentääksemme lupaviranomaisen tahallisia väärintulkintoja, jollaisiin olemme aikaisemmissa lausunnoissamme törmänneet, painotamme poronhoitolain koskevan koko poronhoitoaluetta, ja että se seikka, että kaivoslaissa on erikseen määritelty poronhoitolain soveltamisesta erityisellä poronhoitoalueella ja saamelaisten kotiseutualueella, ei tarkoita sitä ettei poronhoitolaki koskisi ns. muuta poronhoitoaluetta, johon Kuusamokin kuuluu. Koska tällä muun poronhoitoalueen alueen osalla kaivoslakiin ei ole valmiiksi kirjattu soveltamisohjetta poronhoitolain soveltamiseksi, on lupaviranomaisen erityisesti varmistuttava että lupahakemuksessa on esitetty riittävät selvitykset hakemuksen mukaisten toimintojen vaikutuksista poronhoitoon ja porolaitumiin.

Mikäli riittäviä selvityksiä ei ole vireille tullessa lupahakemuksessa on hakemus kaivoslain 34 §:n vastainen, mikä tarkoittaa ettei lupahakemus ole valmis kuulutettavaksi, vaan lupaviranomaisen on pyydettävä luvanhakijalta lisäselvityksiä.

Koska lupaviranomaisen lausuntopyyntöasiakirja paliskunnalle on tosiasiallisesti luvanhakijan lupahakemus, eikä luvanhakija Foriet Oy edes mainitse hakemuksessaan eikä tutkimussuunnitelmassaan poronhoitoa eikä poronhoitolakia, katsomme lupaviranomaisen lausuntopyynnön tältä osin epäasialliseksi sekä hallintolain, poronhoitolain ja kaivoslain 34 §:n vastaiseksi.

Toistamme painokkaasti, että luvanhakija Foriet Oy ei ole selvittänyt malminetsintätoimista poronhoidolle aiheutuvia haittoja poronhoitolain ja kaivoslain velvoittamalla tavoilla lupahakemuksessaan eikä lupaviranomainen Tukes ole hankkinut hakijalta lisäselvityksiä poronhoidolle aiheutuvista haitoista ennen lupahakemuksen kuuluttamista, mitä on pidettävä hallintolain, poronhoitolain ja kaivoslain vastaisena menettelynä.

Katsomme, ettei lupaviranomainen voi edellä mainittua menettelyvirhettään korjata pyytämällä paliskunnalta lausuntoa asiasta, minkä luvanhakija on poronhoitolain ja kaivoslain vastaisesti jättänyt lupahakemuksessaan selvittämättä.

Edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme Foriet Oy:n jättäneen malminetsintälupahakemuksensa kaivoslain 1 §:n, 3 §:n, 6 §:n, 13 §:n, 15 §:n, 34 §:n vaatimusten vastaisesti sekä poronhoitolain vastaisesti.

Samoin edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupaviranomainen Tukesin tehneen menettelytapavirheen kuuluttaessaan malminetsintälupahakemuksen ilman varmistumista siitä, että lupahakemus täyttää kaivoslain ja poronhoitolain vaatimukset.

Samoin edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupaviranomainen Tukesin tehneen menettelytapavirheen pyytäessään paliskunnalta lausuntoa asiasta, jonka lupaviranomainen olisi tullut selvittää luvanhakijan kanssa jo ennen lupahakemuksen kuuluttamista.

Edellä kuvattuihin seikkoihin viitaten katsomme lupahakemuksen, lupahakemuksen vireilletulokäsittelyn, lupahakemuskuulutuksen ja paliskunnalta pyydetyn lausuntopyyntömenettelyn tehdyn lainsäädännön vastaisesti, jonka vuoksi vaadimme lupahakemus ja lupahakemuskuulutus lainvastaisena palautettavan uudelleen valmisteltavaksi.

Tietopyynnöt

Pyydämme tietoomme saatettavaksi tähän lupahakemukseen annetut lausunnot sekä lupaviranomaisen tähän asiaan tekemät päätökset.

Kuusamossa 21.10.2018

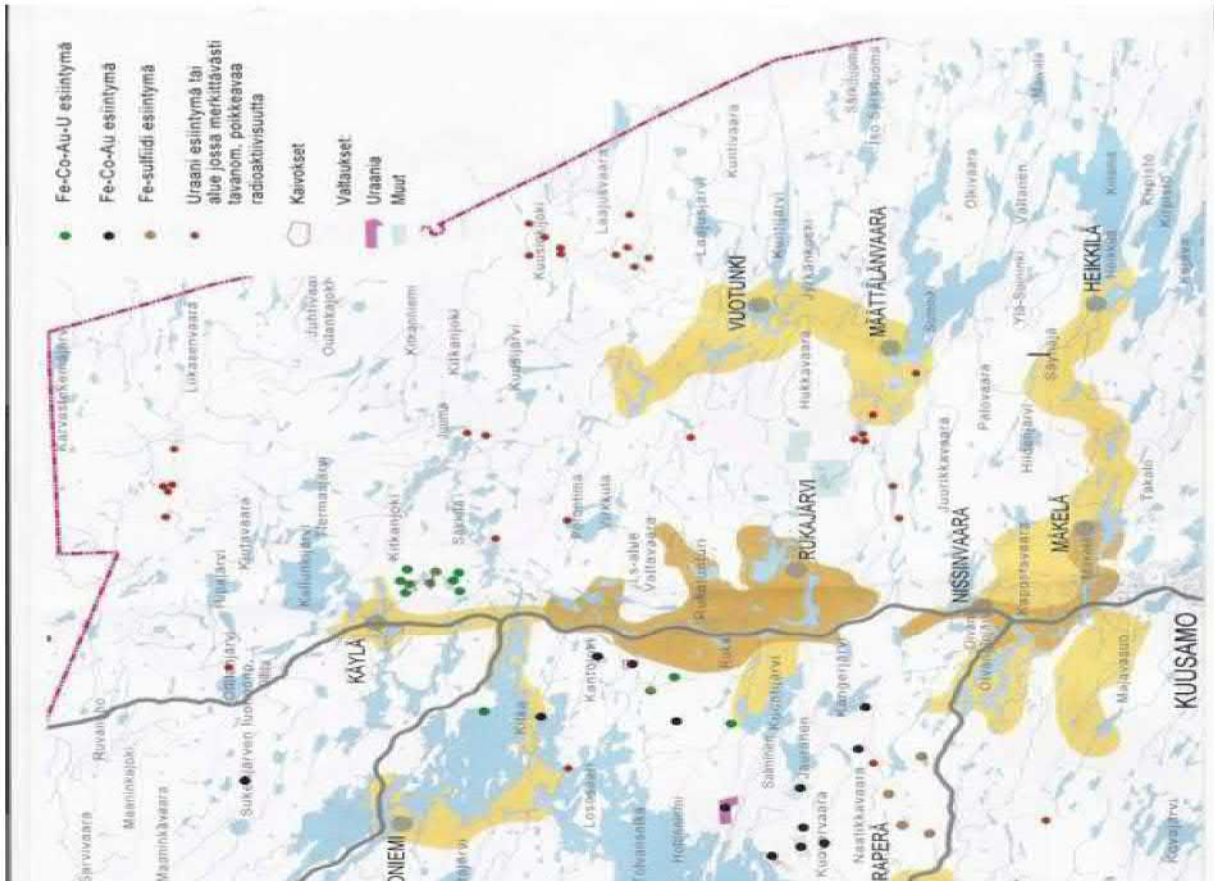
Oivangin Paliskunta
Poroisäntä
Olavi Aikkila

Liite 1

Kuusamon yhdyskuntajohtajalle toimitettu konsultin kartta Kuusamon geologisista esiintymistä

Liite 1

Kuusamon geologiset esiintymät

KANNANOTTO

TUKES

28.10.2018

Valtakatu 2

96100 Rovaniemi

Kannanotto/Mielipide Malminetsintälupahakemukseen Lupatunnus ML2018:0057

Mielestäni Kuusamo on Suomessa merkittävä virkistys-/matkailualue ympäri vuoden, ja että Kuusamon alueella on positiivinen imago juuri luontonsa takia. Oma mielipiteeni on kaivostoiminta Kuusamon alueella voi vähentää tätä positiivista imagoa, jolloin se voisi tuottaa haittaa myös matkailuliiketoiminnalle. Mielipiteeni malminetsintähakemukseen ja mahdollisesti siitä johtuvaan kaivostoimintaan on, että Foriet Oy:n malminetsintälupahakemusta Vaimosuon alueelle Kuusamossa, Lupatunnus ML2018:0057, ei tulisi hyväksyä.

Ystävällisin Terveisin,

Tommi Kivelä